

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 28/2557

คำวินิจฉัยที่ 28/2557 นายสำรวย รุ่งเรือง โจทก์ นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ 1 กับพวก รวม 3 คน จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีที่เอกชนยื่นฟ้องว่าเป็นเจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ ก. และที่ดินมือเปล่าซึ่งใช้เป็นทางสัญจรสาธารณะ จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนนเป็นเหตุให้ไม่สามารถนำผลผลิตออกจำหน่าย คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นทางสาธารณะที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีหนังสือแจ้งให้รื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากถนนอันเป็นทางสาธารณะ จำเลยที่ ๑ ให้การว่าไม่เคยอุทิศหรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะไม่ทราบว่ามี การรอนสิทธิ หรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพเป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดินจึงได้ปิดกั้นแต่ เว้นช่องให้คนเดินผ่านที่ดินได้ เห็นว่า แม้คดีเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่และส่งผลกระทบต่อสิทธิทำให้โจทก์ และชาวบ้านได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของโจทก์ในการใช้สิทธิทางศาล ก็ เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือ คำสั่งตามคำขอของโจทก์ได้นั้น ศาลต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่พิพาทเป็นที่ดินที่ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้าง หรือเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ ร่วมกัน แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม(สำเนา) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๒๘/๒๕๕๗ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ศาลจังหวัดพังงา ระหว่าง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช การส่งเรื่องต่อ คณะกรรมการ ศาลจังหวัดพังงาส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล วินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

คำพิพากษา

พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลที่รับ ฟ้องคดีและศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่อง เขตอำนาจศาลในคดีนั้น ข้อเท็จจริงในคดี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายสำรวย รุ่งเรือง โจทก์ ยื่นฟ้อง นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๓ จำเลย ต่อศาลจังหวัดพังงา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ความว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินตามหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๘๙ และที่ดินมือเปล่า ตำบลตากแดด อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา โจทก์ได้ใช้ ทางสาธารณะสายช่องคับเป็นทางสัญจรเข้าสู่ที่ดินโจทก์ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนนสายดังกล่าว ทำให้โจทก์และชาวบ้านส่วนหนึ่งไม่สามารถสัญจรผ่าน ถนนสายดังกล่าวได้ โจทก์ได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่สามารถนำผลปาล์มน้ำมันออกมาจำหน่าย และไม่สามารถนำเครื่องมือเข้าไปดูแลที่ดินได้ตามปกติ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต่อมา จังหวัดพังงาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนพิจารณา แล้วมีความเห็นว่า ถนนสายช่องคับเป็นทางสาธารณะประโยชน์ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน

จำเลยที่ ๒ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติม โดยฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้บริหารโดยตำแหน่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นตำบลปากอ อำเภอเมือง พังงา จังหวัดพังงา จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๑ ทำการรื้อถอนสิ่งกีดขวาง ออกจากถนนให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน นับแต่ได้รับหนังสือ จำเลยที่ ๑ ยังคงเพิกเฉย ส่วนจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ได้กระทำการใดๆ ให้การกระทำละเมิดของจำเลยที่ ๑ หดสิ้นไป เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามกฎหมาย กลับดเว้นและละเลยปล่อยให้จำเลยที่ ๑ ทำละเมิดทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้จำเลยทั้งสามรื้อถอน รื้อเหล็กที่ปิดกั้นถนนสายช่องคับ รวมทั้งรื้อถอนต้นไม้และนำดินที่เลื่อนไถลออกจากถนนสายช่อง คับ กับทั้งให้ชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ให้การทำนองเดียวกันว่า จำเลยทั้งสาม ให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้นและขอให้ยกฟ้อง โดยจำเลยที่ ๑ อ้างว่าเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซื่อที่ดินมาจากนางปราณี ข่มกการ ซึ่งไม่เคยอุทิศหรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะจึง เป็นเจ้าของสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) เลขที่ ๑๘๑ เลขที่ดิน ๕๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปากอ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา เนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๑ งาน ๔๖ ตารางวา ไม่ทราบว่ามีกรรมสิทธิ์หรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพ เป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดินของนายสมหมาย สิทธิบุตร ไม่มีสภาพเป็นถนนและไม่ได้ผ่านที่ดิน ของจำเลยที่ ๑ จึงได้ปิดกั้นบริเวณดังกล่าวและเว้นช่องทางคนเดินให้ผู้ใช้เส้นทางเดินผ่านที่ดินได้ ตามปกติ ไม่ได้ทำให้บุคคลใดได้รับความเดือดร้อนเสียหาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องและไม่ได้อยู่ บริเวณที่ดินพิพาท ไม่เคยใช้เส้นทางเดินในที่ดินของจำเลยที่ ๑ แต่ใช้เส้นทางบนที่ดินของผู้อื่นจึง มิใช่ผู้เสียหายในคดีนี้ คำฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่า โจทก์ไม่ มีอำนาจฟ้อง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นหน่วยงานทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การฟ้องคดี ต่อศาลนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมและไม่ได้รับความเสียหายตามที่ กล่าวอ้าง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า ข้อพิพาทในคดีนี้อยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดพังงาพิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้โดยมี ความประสงค์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้รับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ จำเลยที่ ๑ ให้ การต่อสู้ว่าที่ดินส่วนที่ปิดกั้นเป็นที่ดินของตนมิใช่ทางสาธารณะ ดังนั้น ก่อนที่จะพิจารณาประเด็น อื่น จำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่ดินส่วนที่จำเลยที่ ๑ ปิดกั้นนั้น เป็น ทางสาธารณะอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป ประเด็นแห่งคดีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยที่ ๒ เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางน้ำและทางบกและการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๗ (๑) และมาตรา ๖๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงเป็นหน่วยงานทางปกครอง ส่วนจำเลยที่ ๓ เป็นผู้บริหาร ของจำเลยที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ละเลยต่อหน้าที่ไม่เร่งรีบดำเนินการรื้อถอนสิ่งกีดขวางที่จำเลยที่ ๑ ได้

นำไปปิดกั้นถนนสายช่องคับ ซึ่งเป็นทางสาธารณะประโยชน์ออกจากถนนดังกล่าว ทำให้โจทก์และชาวบ้านได้รับความเสียหาย กรณีจึงเป็นการฟ้องว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ทำให้เอกชนได้รับความเสียหาย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม แม้ข้อพิพาทในคดีมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ประเด็นปัญหาดังกล่าวก็เป็นเพียงประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงในคดีที่ใช้ประกอบการพิจารณาข้อหาการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ แม้การพิจารณาในเรื่องสิทธิในทรัพย์สินจะต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือประมวลกฎหมายที่ดิน แต่การนำบทกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดี ก็มีข้อยกเว้นการพิจารณาลักษณะคดีว่าอยู่ในอำนาจของศาลใด ศาลปกครองย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิของทรัพย์สินได้ คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง คำวินิจฉัย ปัญหาที่ต้องพิจารณา คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง คดีนี้โจทก์เป็นเอกชนยื่นฟ้องจำเลยทั้งสาม ซึ่งเป็นเอกชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ ก. และที่ดินมือเปล่าซึ่งใช้ทางสาธารณะสายช่องคับเป็นทางสัญจร จำเลยที่ ๑ นำรั้วเหล็กปิดกั้นขวางถนน ทำให้โจทก์ไม่สามารถนำผลผลิตออกจำหน่าย จังหวัดพังงาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่า ถนนสายช่องคับเป็นทางสาธารณะที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีหนังสือแจ้งให้จำเลยที่ ๑ ทำการรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากถนน อันเป็นทางสาธารณะ แต่จำเลยที่ ๑ ยังคงเพิกเฉย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้จำเลยทั้งสามรื้อถอนรั้วเหล็กที่ปิดกั้นถนนสายช่องคับรวมทั้งรื้อถอนต้นไม้และนำดินที่เลื่อนไถลออกจากถนน ส่วนจำเลยที่ ๑ ให้การว่า ไม่เคยอุทิศหรือส่งมอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะไม่ทราบว่ามี การรอนสิทธิหรือภาระผูกพันในที่ดินพิพาท ขณะซื้อที่ดินมีสภาพเป็นทางคนเดินสิ้นสุดถึงที่ดินผู้มีชื่อจึงได้ปิดกั้นและเว้นช่องทางคนเดินให้ผ่านที่ดินได้ตามปกติ โจทก์ไม่ได้อยู่บริเวณที่พิพาทและไม่ได้ใช้เส้นทางผ่านที่พิพาทจึงมิใช่ผู้เสียหายในคดีนี้ คำฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่า เป็นหน่วยงานทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การฟ้องคดีต่อศาลนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมและไม่ได้ได้รับความเสียหายตามที่กล่าวอ้าง ขอให้ยกฟ้อง เห็นว่า แม้คดีเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่และส่งผลกระทบต่อสิทธิทำให้โจทก์และชาวบ้านได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของโจทก์ในการใช้สิทธิทางศาล ก็เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามคำขอของโจทก์ได้นั้น ศาลจำเป็นต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่พิพาทเป็นที่ดินที่จำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้าง หรือเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่างนายสำรวย รุ่งเรือง โจทก์ นางปรานอม ช่วยสวัสดิ์ ที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ ที่ ๓ จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) ดิเรก อิงคนินันท์ (ลงชื่อ) สุวัฒน์ วรรณะหทัย (นายดิเรก อิงคนินันท์) (นายสุวัฒน์ วรรณะหทัย) ประธานศาลฎีกา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) หัสวุฒิ วิจิตรวิริย

กุล (ลงชื่อ) จรรย์ หัตถกรรม (นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล) (นายจรรย์ หัตถกรรม) ประธานศาลปกครอง
สูงสุด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลปกครอง (ลงชื่อ) พลเรือโท ฤทธิยา เจริญพานิช (ลงชื่อ)
พลตรี พัฒนพงษ์ เกิดอุดม (ฤทธิยา เจริญพานิช) (พัฒนพงษ์ เกิดอุดม) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลทหาร (ลงชื่อ) จิระ บุญพจนสุนทร (นายจิระ บุญพจนสุนทร)
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/28/2557>